

2022

M.A.

2nd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-204 (CBCS)

HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE AND
GENERAL GRAMMAR

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः। (देवनागर्या)

Group—A

1. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्—

2×2

(a) 'उपनिषदिति' शब्दस्य कोऽर्थः?

'उपनिषद्' शब्दस्य अर्थः की?

(Turn Over)

(b) कि नाम पुराणम्? कति महापुराणानि? तेषु द्वयोर्नाम लिख्यताम्।

पुराण काके बले? महापुराण कयटि? येकोनो दुटिर नाम लेखो।

(c) कि नाम आयुर्वेदशास्त्रम्?

आयुर्वेदशास्त्र की?

2. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम्—

2×4

(a) कि नाम वेदाङ्गम्? तत्कतिविधम्? कानि च तानि? एतेषु द्वयोः स्वरूपमालोच्यताम्।

वेदाङ्ग की? वेदाङ्ग क'टि ओ की की? येकोनो दु'टिर स्वरूप आलोचना कर।

(b) भासस्य कति नाटकानि प्राप्यन्ते? तेषां नामानि विलिख्य उतसस्थलानि पर्यालोच्यन्ताम्।

भासेर क'टि नाटक पाओया याय? तादेर नाम उल्लेख करे उतसस्थलानि विचार कर।

(c) टीका लेख्या — चरकसंहिता।

टीका लेख — चरकसंहिता।

3. एक प्रश्न: समाधेय: —

1×8

(a) ध्रुपदीसंस्कृतसाहित्ये महाकविकालिदासस्य कृतीनां परिचयः प्रदेयः।

ধ্রুপদী সংস্কৃতসাহিত্যে মহাকবি কালিদাসের কৃতীগুলির পরিচয় দাও।

(b) ऋग्वेदीयसंवादसूक्तविषये एको विबन्धो विरच्यताम्।

ঋগ্বেদের সংবাদসূক্ত বিষয়ে একটি নিবন্ধ রচনা কর।

Group-B

4. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×2

(a) रिक्तस्थानं पूरयतु —

রিক্তস্থান পূরণ কর —

(i) अहं ग्रामं ——— (√गिम् - लट्)।

अहं ग्रामं ——— (√गिम् - लट्)।

(ii) त्वं किं ——— (√कृ - लृट्)?

त्वं किं ——— (√कृ - लृट्)।

(b) किं नाम पदम्?

किं नाम पदम्?

(c) रिक्तस्थानं पूरयतु —

रिक्तस्थानं पूरणं कर —

(i) ——— पुस्तकं पठन्ति।

——— पुस्तकं पठन्ति।

(ii) ——— आम्रं खादिष्यथ।

——— आम्रं खादिष्यथ।

2022

M.A.

2nd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER—SAN-205

PHILOSOPHY-I

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः। (देवनागर्या)

Group-A

1. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् --

2×2

(a) अज्ञानस्य शक्तिः कतिविधा? काश्च ताः?

(b) किं नाम महावाक्यम्? एकस्योल्लेखः कार्यः।

(c) विवर्तस्य किं लक्षणम्?

2. प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×4

(a) को नाम अध्यारोपः?

(b) वायवः कति? के च ते? तेषां लक्षणं लिख्यताम्।

(c) पञ्चीकरणं नाम किम्? तत्र प्रमाणं च किम्।

3. एक प्रश्नः समाधेयः —

1×8

(a) वेदान्तसारानुसारम् अधिकारिणः स्वरूपं सम्यगालोच्यताम्।

(b) अज्ञानस्य स्वरूपं सदानन्दयोगीन्द्रस्य वेदान्तसारमाश्रित्य स्पष्टीक्रियताम्।

Group-B

4. यथेच्छं प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×2

(a) शब्दानुशासने केषां शब्दानामनुशासनं क्रियते?

(b) कः वाग्योगवित्?

(c) 'आर्त्विजीनः' इत्यस्य कोऽर्थः?

5. प्रश्नद्वयं समाधेयम् —

2×4

(a) व्यख्यायताम् — टुष्टः शब्दः स्वरतो वर्णतो वा मिथ्याप्रयुक्तो न तमर्थमाह। स वाग्वज्रो यजमानं हिनस्ति यथेन्द्रशत्रुः स्वरतोऽपराधात्।

(b) शब्दानामुपदेशः कथं करणीयः?

(c) 'शब्दानुशासनम्' इति पदस्य व्युत्पत्तिः ससूत्रं प्रदर्शनीया।

6. एक प्रश्नः समाधेयः —

1×8

(a) को नाम शब्दः भाष्यकारमनुसृत्य सिद्धान्तः प्रतिपादनीयः।

(b) शब्दानुशासनस्य मुख्यप्रयोजनानि समासतो व्याख्येयानि।
